

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego Zawód Technik rolnik (314207)

Informacja zawodoznawcza do pracy z uczniami klas VII-VIII szkoły
podstawowej

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004/20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno–zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z uczniami klas VII-VIII szkoły podstawowej, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Spis treści	3
Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	11
1. Struktura uczenia w Polsce.....	12
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	14
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	15
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	16
Część II – informacje zawodoznawcze	18
1. Dane zawodoznawcze.....	18
Synteza zawodu – technik rolnik.....	18
Główne zadania zawodowe	18
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	19
Warunki pracy	19
Preferowane w zawodzie predyspozycje	19
Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole	20
Plusy i minusy zawodu	21
Typowe dla zawodu miejsca pracy	22
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	22
Wyposażenie stanowiska pracy	22
Ochronna odzież robocza	23
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	24
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik rolnik	25
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy.....	26
Zapotrzebowanie	26
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy	27
Zarobki.....	32
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	33
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	34
Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie	34

Wyniki egzaminów zawodowych.....	35
Część III – materiały pomocnicze.....	38
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:.....	38
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	38
3. Prasa branżowa:	39
4. Imprezy branżowe:.....	39

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia.

Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych

do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- b. kwalifikacje częściowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje częściowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiająca pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych

w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami, podejmie decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie: doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. wczesną edukację i opiekę

- a) placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- b) placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. szkolnictwo podstawowe

- a) 8–letnią szkołę podstawową.

3. szkolnictwo ponadpodstawowe

- a) 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b) 5–letnie technikum,
- c) 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d) 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e) szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f) 3–letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. kształcenie w rzemiośle

- a) odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. szkolnictwo wyższe

- a) studia licencjackie,
- b) studia inżynierskie,
- c) uzupełniające studia magisterskie,
- d) jednolite studia magisterskie,
- e) studia doktorskie.

6. kształcenie dorosłych

- a) szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b) 4–letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c) 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d) szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e) kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f) kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat,

oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- b. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- c. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- d. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- e. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
- f. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności

zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,

- h. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

Technik rolnik jest zawodem, w którym wyodrębnione zostały dwie kwalifikacje: ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej. Zawód jest nauczany w 5–letnim technikum na podbudowie 8–letniej szkoły podstawowej.

Uczniowie w trakcie nauki przystępują do egzaminu zawodowego zarówno z kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej jak i z kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej. Po zdanym egzaminie zawodowym w zakresie wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik rolnik oraz po uzyskaniu wykształcenia średniego uczniowie uzyskują dyplom zawodowy w zawodzie technik rolnik.

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Informacje o egzaminach zawodowych i standardach egzaminacyjnych można znaleźć na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej: www.cke.gov.pl.

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu technik rolnik przewidziano umiejętności dodatkowe:

1. Przygotowanie do kierowania pojazdem samochodowym w zakresie kategorii B.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – technik rolnik

Technik rolnik wykonuje najczęściej prace związane z prowadzeniem produkcji roślinnej i zwierzęcej, obsługą sprzętu stosowanego w produkcji rolniczej, sprzedażą płodów rolnych oraz nadzorowaniem produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Do zawodu technik rolnik (kwalifikacja pełna) przypisany jest IV (czwarty) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik rolnik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1. w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej:
 - a) wykonywania prac związanych z prowadzeniem produkcji roślinnej,
 - b) wykonywania prac związanych z prowadzeniem produkcji zwierzęcej,
 - c) prowadzenia i obsługiwanego pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji roślinnej i zwierzęcej,
 - d) prowadzenia sprzedaży zwierząt i produktów rolnych,
2. W zakresie kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej:
 - a) organizowania i nadzorowania produkcji roślinnej,
 - b) organizowania i nadzorowania produkcji zwierzęcej.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie technik rolnik wyodrębniono dwie kwalifikacje:

- Oznaczenie kwalifikacji: ROL.04.,
Nazwa: Prowadzenie produkcji rolniczej,
Poziom PRK: 3,
- Oznaczenie kwalifikacji: ROL.10.,
Nazwa: Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
Poziom PRK: 4.

Do kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik rolnik (kwalifikacje częściowe) przypisany jest odpowiednio trzeci i czwarty poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

- a) w budynkach gospodarskich,
- b) w otwartej przestrzeni,
- c) w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- d) samodzielnie lub w zespole,
- e) ze zwierzętami,
- f) w kontakcie z klientem,
- g) wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz maszyny rolnicze,
- h) w narażeniu na środki chemiczne (pestycydy, środki ochrony roślin),
- i) w środowisku narażonym na hałas.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie technik rolnik preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
 - a) ogólnie dobra sprawność fizyczna,
 - b) sprawność manualna,
 - c) sprawny układ kostno-mięśniowy,
 - d) dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa,
 - e) zdolność do długotrwałego wysiłku,
 - f) zdolność do pracy w trudnych warunkach atmosferycznych.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych
 - a) spostrzegawczość,
 - b) szybki refleks,
 - c) koordynacja wzrokowo ruchowa.
3. w kategorii sprawności i zdolności
 - a) uzdolnienia organizacyjne,
 - b) koncentracja uwagi,
 - c) podzielność uwagi,
 - d) zdolności logicznego rozumowania i wyciągania wniosków.
4. w kategorii cech osobowościowych
 - a) dokładność,
 - b) cierpliwość,
 - c) samodzielność,
 - d) motywacja do pracy,
 - e) dobre nastawienie do zwierząt,
 - f) samokontrola,
 - g) łatwość nawiązywania kontaktów,
 - h) chęć uczenia się i aktualizowania wiedzy.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu technik rolnik należą:

- a) obniżona sprawność ruchowa kończyn górnych i dolnych,
- b) zaburzenia równowagi i świadomości,
- c) zaburzenia psychiczne,
- d) epilepsja i inne stany chorobowe przebiegające z utratą przytomności,
- e) alergię (zwłaszcza na kurz, pyłki i zwierzęta),
- f) czynniki ograniczające możliwość pracy ze zwierzętami.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

- a) możliwość podejmowania samodzielnych decyzji,
- b) możliwość realizacji pasji i zainteresowań,
- c) praca ze zwierzętami,
- d) umiejętność prowadzenia, obsługi oraz regulacji pojazdów i maszyn rolniczych,
- e) praca w wybranym przez siebie czasie pracy,
- f) brak monotonii,
- g) kontakt z naturą.

Minusy:

- a) praca w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- b) praca fizyczna,
- c) nienormowany czas pracy,
- d) sezonowe spiętrzenie prac,
- e) przychód zależny od warunków atmosferycznych,
- f) narażenie na hałas i drgania mechaniczne,
- g) możliwość zarażenia chorobami odzwierzęcymi.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik rolnik może podejmować pracę w:

- a) indywidualnym gospodarstwie rolnym,
- b) przedsiębiorstwach i gospodarstwach zajmujących się produkcją zwierzęcą i roślinną,
- c) firmach świadczących usługi sprzętem rolniczym,
- d) firmach obsługujących i zaopatrujących rolnictwo (np. sklepy ze środkami produkcji).

Absolwent może otworzyć własną działalność gospodarczą.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

- traktorzysta,
- pracownik gospodarstwa rolnego,
- pracownik obsługi zwierząt,
- pracownik przedsiębiorstw rolnych i firm usługowych,
- sprzedawca maszyn i urządzeń rolniczych.

Wyposażenie stanowiska pracy

Technik rolnik w swojej pracy użytkuje, obsługuje i wykorzystuje różnorodne narzędzia, między innymi:

- a) ciągnik rolniczy,
- b) pług,
- c) kultywator,
- d) brona,

- e) brona talerzowa,
- f) agregat uprawowy,
- g) siewnik rzędowy,
- h) siewnik punktowy,
- i) pielnik,
- j) opryskiwacz polowy,
- k) rozrzutnik obornika,
- l) rozsiewacz do nawozów,
- m) kombajn zbożowy,
- n) kombajn do buraków,
- o) kombajn ziemniaczany,
- p) kosiarka,
- q) zgrabiarka,
- r) prasa,
- s) przyczepa,
- t) ładowarki i ładowacze,
- u) przyrządy pomiarowe klimatycznych i glebowych czynników siedliska.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

- a) odzież ochronna używana podczas wykonywania prac polowych,
- b) obuwiu ochronne,
- c) rękawice ochronne materiałowe,
- d) kombinezon używany podczas prac związanych z wykonywaniem zabiegów ochrony roślin,
- e) maska do wykonywania zabiegów ochrony roślin,
- f) rękawice robocze gumowe.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Po ukończeniu 8–letniej szkoły podstawowej, naukę należy kontynuować w technikum 5–letnim, w zawodzie technik rolnik oraz otrzymać dyplom zawodowy po uzyskaniu certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik rolnik oraz posiadać wykształcenie średnie.

Przed rozpoczęciem kształcenia lekarz Medycyny Pracy musi dokonać oceny możliwości pobierania nauki uwzględniającej stan zdrowia i zagrożenia występujące w miejscu nauki oraz wystawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu. Zaświadczenie to należy dostarczyć do szkoły przed rozpoczęciem kształcenia w zawodzie (skierowanie na badanie wystawia szkoła).

Po ukończeniu 8–letniej szkoły podstawowej kwalifikację można uzyskać poprzez naukę w 5–letnim technikum w zawodzie: technik rolnik, w ramach kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej.

Przystąpienie w trakcie nauki do egzaminów zawodowych w zakresie kwalifikacji: ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i ich zdanie daje możliwość, po ukończeniu szkoły, uzyskania dyplomu zawodowego w zawodzie: technik rolnik na podstawie świadectwa ukończenia technikum oraz certyfikatu kwalifikacji zawodowych ROL.04.

Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej.

Podczas nauki umiejętności praktyczne uczeń zdobywa w firmach związanych z rolnictwem i gospodarstwach rolnych, w których może odbywać praktyczną naukę zawodu.

Kwalifikację w zawodzie technik rolnik można także uzyskać poprzez korzystanie z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych w ramach kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej. Istnieje również możliwość przygotowania do wykonywania poszczególnych zadań zawodowych takich, jak np. prowadzenie i obsługa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w produkcji roślinnej i zwierzęcej poprzez korzystanie z oferty kursów umiejętności zawodowych.

Ścieżka do zawodu dla uczniów szkoły podstawowej.

Pierwszym krokiem jest ukończenie ośmioletniej szkoły podstawowej.

Drugim krokiem jest ukończenie pięciu lat technikum w zawodzie technik rolnik i zdanie egzaminów zawodowych z kwalifikacji ROL.04.

Prowadzenie produkcji rolniczej oraz ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik rolnik

Kursy i szkolenia doszkalające

Technik rolnik powinien doskonalić swoją wiedzę i umiejętności zawodowe w związku z nowymi rozwiązaniami w pojazdach i maszynach rolniczych, powinien uzupełniać swoją wiedzę samodzielnie

oraz uczestnicząc w spotkaniach, szkoleniach konferencjach dotyczących nowych rozwiązań w branży rolniczej.

Osoba posiadająca kwalifikacje w zawodzie technik rolnik po potwierdzeniu kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie technik agrobiznesu po potwierdzeniu kwalifikacji ROL.05. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik rolnik może starać się o dodatkowe uprawnienia w zakresie obsługi i eksploatacji kombajnów zbożowych, i w zakresie stosowania środków ochrony roślin.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu technika rolnika są:

- a) prawo jazdy kat T,
- b) uprawnienia obsługi i eksploatacji kombajnów zbożowych,
- c) umiejętność stosowania środków ochrony roślin,
- d) wiedza z zakresu integrowanej produkcji roślin.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie technik rolnik pozostaje na niezmiennym poziomie z lekko spadkową tendencją. Zaznacza się wyraźne zróżnicowanie pomiędzy regionami. Nieco większe zapotrzebowanie występuje w rejonach o rozwiniętym rolnictwie, chęć zatrudnienia zgłaszają przede wszystkim duże gospodarstwa oraz przedsiębiorstwa obsługujące branżę rolniczą i okołorolniczą.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zleczanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą

o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki 1.02.2023 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód technik rolnik nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie technik rolnik można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego można znaleźć na stronie internetowej: www.gov.pl.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307

18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód technik rolnik nie znalazł się w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023, dla zawodu technik rolnik zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 2800,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 466,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 1,

- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 145,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 13,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 154,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 54,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 97,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 34,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 71,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 32,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 55.

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – rolnicy i hodowcy, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 1 powiat.
- nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu

kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 31 powiatów.

- równowaga popytu i podaży – Liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 286 powiatów.
- deficyt poszukujących pracy – Nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 32 powiaty.
- duży deficyt poszukujących pracy – Zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka – 1 powiat.
- brak oceny – Brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – 29 powiatów.

Zarobki

Wynagrodzenie w 2023 roku osób pracujących w zawodzie technik rolnik jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 3600 zł do 5000 zł brutto miesięcznie, według źródła

<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-technik-rolnik>.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód technik rolnik uzależniony jest od:

- stażu pracy,
- wielkości zakładu pracy,

- szczegółowego zakresu badań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- regionu Polski.

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

- a. pracuj.pl
- b. goldenline.pl
- c. praca.pl
- d. praca.gov.pl
- e. praca.money.pl
- f. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

- a. agronews.com.pl
- b. tygodnik-rolniczy.pl
- c. farmer.pl
- d. wrp.pl

e. okiemrolnika.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod adresami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie technik rolnik w roku szkolnym 2022 / 2023:

- [kujawsko-pomorskie](#),
- [podlaskie](#),
- [mazowieckie](#),
- [lubelskie](#),
- [podkarpackie](#),
- [małopolskie](#),
- [świętokrzyskie](#),
- [śląskie](#),
- [łódzkie](#),
- [opolskie](#),
- [dolnośląskie](#),
- [lubuskie](#),
- [wielkopolskie](#),

- [zachodniopomorskie](#),
- [pomorskie](#),
- [warmińsko-mazurskie](#).

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły dają tytuł technik rolnik.

Aby zdać egzamin zawodowy należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji ROL.04. i ROL.10. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej, zawody 613003 – Rolnik, 331402 – Technik agrobiznesu, 314207 – Technik rolnik:
 - a. Liczba osób przystępujących do egzaminu:
 - i. Część pisemna: 1582,
 - ii. Część praktyczna: 1578,
 - iii. Cały egzamin: 1553,
 - b. Zdawalność:
 - i. Część pisemna: 95,07%,

- ii. Część praktyczna: 99,24%,
 - iii. Cały egzamin: 94,85%
2. Dla kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, zawód 314207 – Technik rolnik:
- a. Liczba osób przystępujących do egzaminu:
 - i. Część pisemna: 478,
 - ii. Część praktyczna: 475,
 - iii. Cały egzamin: 464,
 - b. Zdawalność:
 - i. Część pisemna: 96,65%,
 - ii. Część praktyczna: 73,89%,
 - iii. Cały egzamin: 72,84%

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacjach ROL.04. i ROL.10.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ROL.04.:
- a. Eksterni:
 - i. Część pisemna: 100%,
 - ii. Część praktyczna: 100%,
 - iii. Cały egzamin: 100%
 - b. Kursanci:
 - i. Część pisemna: 95,1%,
 - ii. Część praktyczna: 99,2%,
 - iii. Cały egzamin: 94,9%
 - c. Uczniowie:
 - i. Część pisemna: 94,3%,

- ii. Część praktyczna: 100%,
- iii. Cały egzamin: 94,7%

2. Dla kwalifikacji ROL.10.:

a. Kursanci:

- i. Część pisemna: 96,7%,
- ii. Część praktyczna: 73,9%,
- iii. Cały egzamin: 72,8%

Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego technik rolnik (314207),
- b. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. Informator o egzaminie zawodowym – technik rolnik (314207),
- d. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. Farmer,
- b. Top Agrar Polska,
- c. Hoduj z Głową,
- d. Nowoczesna Uprawa,
- e. Przedsiębiorca Rolny,
- f. Tygodnik Poradnik Rolniczy.

4. Imprezy branżowe:

- a. Agro Show,
- b. Polagra Premiery,
- c. Centralne Targi Rolnicze,
- d. Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH.